

Opgave 1 Kringlooplandbouw

Bij deze opgave hoort tekst 1 uit het bronnenboekje.

Inleiding

Op wereldschaal is Nederland een belangrijke exporteur van landbouwproducten, zoals bloemen en zuivel. Nederland importeert ook veel. De landbouwgrond van het Nederlandse voedsel ligt voor ongeveer driekwart in het buitenland.

Na de Tweede Wereldoorlog heeft de Nederlandse overheid de modernisering van de landbouw gestimuleerd voor voedselzekerheid en economische groei. De ontwikkeling van onder meer kunstmest en gespecialiseerde landbouwmachines heeft geleid tot schaalvergroting, intensivering, kostprijsverlaging en groei van internationale handel. De enorme toename van de productiviteit van de Nederlandse landbouw heeft gezorgd voor economische successen, maar ook voor ecologisch zeer belastende landbouw.

In 2018 dringt het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL), een adviesorgaan voor de overheid, aan op een overgang naar een toekomstbestendig landbouwsysteem. Het kabinet komt in 2018 met een nieuwe landbouwvisie. Minister Schouten van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit geeft in deze visie aan dat Nederland zal moeten overstappen naar kringlooplandbouw.

Gebruik de inleiding.

- 1p 1 Leg uit dat in het gebruik van gespecialiseerde landbouwmachines een gerationaliseerde landbouw te herkennen is. Gebruik in je uitleg:
- de omschrijving van het kernconcept rationalisering;
 - informatie uit de inleiding waaruit rationalisering blijkt.

Gebruik tekst 1.

Minister Schouten maakt deel uit van het kabinet-Rutte III, namens de ChristenUnie, een confessionele partij. Rentmeesterschap is een uitgangspunt van de confessionele stroming.

- 2p 2 Leg uit dat in de landbouwvisie van het kabinet een confessionele opvatting over globalisering te herkennen is. Gebruik in je uitleg:
- een omschrijving van het begrip rentmeesterschap;
 - informatie uit tekst 1 om rentmeesterschap te illustreren;
 - de omschrijving van het kernconcept globalisering;
 - een voorbeeld uit tekst 1 om globalisering te illustreren.

Gebruik tekst 1.

Hyperglobalisten en andersglobalisten hebben andere opvattingen over globalisering. Van één van deze twee typen globalisten zijn twee opvattingen te herkennen in de landbouwvisie van het kabinet, zoals beschreven in tekst 1.

- 2p **3** Leg uit welke **twee** opvattingen van welk type globalisten dat zijn. Gebruik in je uitleg:
- de naam van het gekozen type globalisten;
 - twee opvattingen van dit type globalisten;
 - per opvatting een voorbeeld uit tekst 1 waaruit de gekozen opvatting blijkt.

Gebruik tekst 1.

De politieke besluitvorming over kringlooplandbouw kan beschreven worden vanuit het systeemmodel. In het systeemmodel worden verschillende typen omgevingsfactoren in het politieke systeem onderscheiden, zoals ecologische en economische factoren.

- 2p **4** Leg uit welk **ander** type omgevingsfactor van invloed is op de politieke besluitvorming over kringlooplandbouw, zoals beschreven in tekst 1. Gebruik in je uitleg:
- een type omgevingsfactor in het politieke systeem;
 - een voorbeeld uit tekst 1 van het gekozen type omgevingsfactor.

Gebruik tekst 1.

Volgens minister Schouten is overheidsingrijpen nodig om Nederlandse landbouwers de overgang naar kringlooplandbouw te laten maken.

- 2p **5** Leg uit dat overheidsingrijpen nodig is om Nederlandse landbouwers de overgang naar kringlooplandbouw te laten maken, omdat voor de landbouwers onderling het dilemma van collectieve actie kan spelen. Gebruik in je uitleg:
- een collectief goed van de landbouwers;
 - een omschrijving van het dilemma van collectieve actie;
 - een voorbeeld uit tekst 1 om het dilemma van collectieve actie te illustreren.

Volgens het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) is de consument een belangrijke partij. Door minder vlees en zuivel te consumeren kan de consument een groot effect hebben op de landbouw. Om Nederlanders aan te sporen iets minder vlees te eten organiseert influencer Isabel Boerdam sinds 2018 de campagne De Week Zonder Vlees.

- 1p **6** Leg uit met een kernconcept bij het hoofdconcept vorming dat influencer Boerdam kan bijdragen aan een milieuvriendelijker consumptiepatroon van haar publiek. Gebruik in je uitleg de naam en de omschrijving van het kernconcept bij het hoofdconcept vorming.
*Je mag het kernconcept cultuur **niet** gebruiken.*

Tekst 1 beschrijft de landbouwvisie van het kabinet, die gaat over de overgang naar kringlooplandbouw in Nederland. Deze overgang kan gezien worden als een overgang in cultuur.

Hofstede onderscheidt dimensies waarop je culturen van elkaar kunt onderscheiden, zoals feminien-masculien.

- 1p 7 Welke ontwikkeling in een dimensie van Hofstede is te herkennen in de overgang naar kringlooplandbouw?
- A van collectivistisch naar individualistisch
 - B van kleine machtsafstand naar grote machtsafstand
 - C van kortetermijngerichtheid naar langetermijngerichtheid

Opgave 1 Kringlooplandbouw

tekst 1

Boer moet het anders doen

Het kabinet wil dat de Nederlandse landbouwsector op de schop gaat. Boeren moeten niet langer zo goedkoop mogelijk produceren, maar
5 zorgen voor ‘kringlooplandbouw’. Dat betekent: koeien vaker in de wei, minder veevoer importeren en stoppen met kunstmest.

Dat staat in de nieuwe landbouwvisie
10 van het kabinet, die vandaag wordt gepresenteerd door minister Carola Schouten van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. “De manier waarop we nu ons voedsel produceren raakt
15 steeds verder uit balans”, zegt de minister. “Het moet anders.”

Volgens Schouten kan Nederland de voedselvoorziening alleen veiligstellen als wordt overgestapt op
20 kringlooplandbouw. “We moeten immers voorkomen dat we bodem, water en grondstoffen uitputten en de temperatuur op aarde onaanvaardbaar verhogen.”

25 Bij kringlooplandbouw draait het erom dat boeren en tuinders de bodem en natuur niet onnodig belasten. Veevoer moet niet langer worden geïmporteerd uit
30 Zuid-Amerika, maar zo veel mogelijk zelf worden verbouwd of uit de directe omgeving van een boerderij komen. Ook moet meer dierlijke mest op het land komen, in plaats van
35 chemisch geproduceerde kunstmest. (...)

“Het is duidelijk dat de overgang naar kringlooplandbouw een ingrijpende keuze is die niet van de ene op de andere dag wordt gemaakt en die
40 van velen bereidheid vraagt tot ingrijpende veranderingen. (...) Mijn doel is dat Nederland in 2030 koploper is op het gebied van kringlooplandbouw. Daarvoor heb ik
45 ook steun uit Brussel nodig. Ik wil meer zeggenschap krijgen in de besteding van Europees geld voor de agrarische sector.” (...)

naar: Algemeen Dagblad, 2018